

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Markos Gerediaga Bilbao

*Amorebieta-
Etxano, Bizkaia
(1925-2013)*

Aurkibidea

Biografia

1925. urtean sortu zen Etxanoko Arrinda auzoko Etxetxiki baserrian. Gurasoak ere Etxanokoak zituen.

Umetan eskolara gutxi joan zen eta gerra garaian Bilbo aldera joan ziren ebakututa. 1948. urtean "Sociedad ciclista Amorebieta" fundatu zuen eta ordudanik beti ibili izan da txirrindularitza munduan buru-belarri murgilduta: Bizkaiko Birako sortzaileetako bat, Espainiako bueltako kolaboratzailea, Ziklo-krosetako Batzorde Nazionaleko presidentea 16 urtez, 1978. urtean munduko ziklo-kros txapelketa Etxanon antolatu zuen...

Zintak

AMO-103

- **Proiektua:** Zornotzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea - Ugarte, Angel
- **Data:** 2011-03-28
- **Iraupena:** 58 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiola, Nerea

Pasarteak

1. Abioiak ikusi eta ezkutatu

- **Erref:** AMO-103/003
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:04:47. **Bukatu:** 00:05:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerran abioiak agertu eta Gernika bonbardatu zutela du gogoan. Zer edo zer ikusi eta tunel batean zelan ezkututzen ziren amaren ondoan.

2. Gerraosteko miseria

- **Erref:** AMO-103/005
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:06:14. **Bukatu:** 00:08:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerran ebakuatuta egon ostean, etxera bueltatu eta ez zuten zer jan eta ezta dirurik ere. Gurasoak beranduago etorri ziren. Gerora ondo maneiatu ziren, lan eginez gero gauzak lortzen dira-eta.

3. Soldadutzan ere bizikleta lagun

- **Erref:** AMO-103/008
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:09:30. **Bukatu:** 00:12:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Tetuanen egon zen soldadutzan, Ceutatik 40 kilometrotara. Ia egunero joaten zen Ceutara bizikletaz. Soldadutza ona pasatu zuen. Melillara ez zieten uzten pasatzen. Ostera, Chauen-era (Maroko) eta joaten zen. Soldadutzan zegoela ere, parte hartu zuen hainbat txirrindularitza-lasterketetan. Mutikotan hasi zen lasterketetan parte hartzen. Soldaduen jatekoagaz txirrindularitza ez zela bateragarria esan zien arren, ahal zuena egiten jarraitu zuen.

4. Soldadutza entrenamendurako aprobetxatu

- **Erref:** AMO-103/011
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:13:40. **Bukatu:** 00:14:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Soldadutzan Tetuanen egon zen eta kostaldea 40 kilometrotara zuten. Hala ere, bizikletan leku denetara heltzen zen. Hilabete jai izanez gero, asko ibiltzen zen. Betidanik izan du txirrindularitzarako afizioa.

5. Etxanon denek zuten bizikleta

- **Erref:** AMO-103/014
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 00:16:19. **Bukatu:** 00:16:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Etxanon denek zuten bizikleta, lanerako joateko behar zuten. Neskek ez zutenez etxetik kanpo lan egiten, ez zuten horrenbeste erabiltzen.

6. "Sociedad ciclista Amorebieta"ren sorrera

- **Erref:** AMO-103/016
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:17:40. **Bukatu:** 00:18:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

<p>1948. urteko azaroaren 30ean "Sociedad ciclista Amorebieta" fundatu zuen Markosek. Alfonso Jimenez izan zen lehen presidentea. Soldadutzatik bueltan erabaki zuten lagun-talde batek zerbait egin behar zutela eta horrela sortu zen.</p>

7. Txirrindularitza-lasterketa askoren sortzaile

- **Erref:** AMO-103/017
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:18:31. **Bukatu:** 00:20:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

"Sociedad ciclista Amorebieta" sortu eta lasterketa asko antolatu zituzten. Hiru-lau urtetan 44 lasterketa antolatu zituzten, Zornotzan zein beste herri askotan ere enkarguz. Herri askotan txirrindularitza-elkarteak sortzeko laguntzen ere aritu zen.

8. 'Udaberri saria' lasterketaren hasierak

- **Erref:** AMO-103/018
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:20:22. **Bukatu:** 00:22:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

<p>Lagun-talde baten ekimenez sortu zuten "Sociedad ciclista Amorebieta". Gaur egun hain ezaguna den 'Udaberri saria' txirrindularitza-lasterketa euren sortu zuten. Urtero ospatu da domekaz behin izan ezik; orduko zinegotzi bategaz izandako arazoak tarteko zapatuz ospatu baitzen.</p>

9. Txirrindularitza arbitroak

- **Erref:** AMO-103/021
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:24:30. **Bukatu:** 00:26:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Txirrindularitza probetan Bilbotik etorritako arbitroak egoten ziren. Hala ere, tranpak egiten ziren. Gernika aldeko txirrindulari bat fitxatuta zuten eta ondorioz oso ondo zainduta.

10. Herri askotan zeuden txirrindularitza-taldeak

- **Erref:** AMO-103/022
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:26:00. **Bukatu:** 00:27:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Herri ezberdinetan zeuden txirrindularitza-taldeak, baina onena beraien zela dio, "Sociedad ciclista Amorebieta". Hala ere, ez zuten aparteko pikerik.

11. Lasterketetara ere bizikletaz

- **Erref:** AMO-103/023
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:27:55. **Bukatu:** 00:29:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Txirrindularitza-lasterketetara antolatzaileak ere bizikletaz joaten ziren. Txirrindulariek lehen ere maillota erabiltzen zuten.

12. Bizkaiko Bira

- **Erref:** AMO-103/025
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:31:41. **Bukatu:** 00:32:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

24 urtean Bizkaiko Bira antolatzen aritu zen. Beraien elkartetik pare bat profesional irten dira.

13. Ziklo-kroseko Batzorde Nazionaleko presidentea

- **Erref:** AMO-103/036
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:45:28. **Bukatu:** 00:46:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Ziklo-kroseko Batzorde Nazionaleko presidentea izan zen 16 urtez. Postuari zegozkian beharrak zeintzuk ziren azaltzen du. Zaletasun asko zegoen.

14. Munduko ziklo-kros txapelketa Etxanon

- **Erref:** AMO-103/037
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:46:25. **Bukatu:** 00:48:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

1978. urtean munduko ziklo-kros txapelketa Etxanon antolatu zuen. Antolatzekeo zailtasunak izan arren, diru apur bat irabazi zuten.

15. Zornotzako etxe asko berak eginak dira

- **Erref:** AMO-103/040
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:50:29. **Bukatu:** 00:52:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Igeltseroa izan zen ofizioz eta herriko etxe asko berak egindakoak dira; horietako batzuk aipatzen ditu.

16. Gaztetako parrandak

- **Erref:** AMO-103/043
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:54:50. **Bukatu:** 00:55:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa

Laburpena:

Gaztetan parranda asko egindakoa da, baina ez berandu erretiratzekoa. Hamabietarako etxera joatea berandu zen. Neska-laguntzeak.

17. Emakumezkoei zuka, gizonezkoei hika

- **Erref:** AMO-103/046
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:56:46. **Bukatu:** 00:58:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

Emakumezkoei zuka egin behar zaiela berba irakatsi zien. Mutilei, ostera, hikan egiten die. Beste errespetu bat zor zaie emakumeei.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-16

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com